

ယိပ်လိပ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢ်ပာဆူတၢ်ကမံးတံၢ်အတၢ်ကစီၣ်ဘိးဘၣ်ရၢလီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘၣ် ခိၣ်ယၢန့ဆၢၣ်မုၢ်နံၤ

လၢယုၤ (၅) သီ, ၂၀၂၄ နံၣ်

တနံၣ်အံၤလၢတၢ်မၤလၢကပီၤကွၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘၣ်ခိၣ်ယၢန့ဆၢၣ်မုၢ်နံၤအဖီခိၣ်, ပဝဲကညီပုၤထူလံၤဖိဖဲယိပ်လိပ်တၢ်
မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢ်, မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၢၣ်, ကီၢ်သုလုၤပုၤသ့ၣ်တဖၣ်ပဝဲကံၢ်ပဝဲကကျၢကပတၢ်အၢၣ်လီၤလၢတၢ်ကဒီသအ
ကွၢ်ခိၣ်ယၢန့ဆၢၣ်လၢအမ့ၢ်ခိၣ်တယၢတၢ်လိၣ်အဂီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်လၢတၢ်မုၢ်ကွၢ်ဂီၤခဲလၢလၢဟီၣ်ခိၣ်တဘၣ်အံၤအဂီၢ်
န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢ (၁၉၇၃) နံၣ်အတီၢ်ပုၤလံၤလံၤ, ခိၣ်ယၢန့ဆၢၣ်မုၢ်နံၤအံၤဘၣ်တၢ်ကရၢကရိသုးကျဲၤဒီးမၤ
လၢကပီၤအီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘၣ်ညါန့ၣ်လီၤ. ဘီၣ်မုၢ်စၢဖျိၣ်ကရၢအတၢ်ပဝဲနီၣ်ခိၣ်ယၢန့ဆၢၣ်မုၢ်နံၤအံၤမ့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်
ဒီဘၣ်ပျီၣ်စီၣ်တခါလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ပညိၣ်ကွၢ်စိလၢတၢ်ကထီၣ်ဟူးထီၣ်ဂဲၤဒီးဆီၣ်သရူထီၣ်ကွၢ်တၢ်ဆီတလဲလၢအ
ကပီၤ (လၢအဂ့ၤတကပၤ) လၢပဝဲပုၤကပုၤကညီအတၢ်အိၣ်မုၢ်ဆိးပၤဒီးမုၢ်ဖျါန့ဆၢၣ်တၢ်မုတဝါအတၢ်အိၣ်စံၣ်
အိၣ်ကျၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘၣ်ခိၣ်ယၢန့ဆၢၣ်မုၢ်နံၤအတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤလၢတနံၣ်အံၤတခါမ့ၢ်ဝဲ, “ပဟီၣ်ခိၣ်
ကပံၢ်, ပတၢ်အိၣ်မုၢ်ခါဆူညါ, ပမ့ၢ်ပုၤအစိလၢအဘျီဘၣ်မၤဂ့ၤထီၣ်ကွၢ်တၢ်”, ဒီးမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤတခါလၢအအိၣ်
ထီၣ်တၢ်ထီၣ်ထံကွီၤပညိၣ်ကွၢ်တၢ်လၢတၢ်ဘျီဘၣ်မၤဂ့ၤထီၣ်ကွၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံၢ်, တြီဆၢဟီၣ်ခိၣ်ကပံၢ်တၢ်လုၤသု
လုၤဂီၤဒီးတၢ်ပျီၣ်လဲကွံၢ်အသးဆူမဲးမုၢ်ပျီ, ဒီးတၢ်တူၢ်န့ၣ်ခိၣ်ကဲလၢတၢ်ယီၤယုထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဒုၣ်ဒါသုးမိဖိရိလၢအဒီးကိးလီၤအသးလၢ “ထံကီၢ်တၢ်ပတၢ်ပြးကီၣ်ကးကရၢ” အတၢ်ထီၣ်ဒုးမၤတပျုးတပျီ
တၢ်ဒီးကလံၤကျါတၢ်မၤပျံၤမၤဖုးသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဆဲးမၤအသးတပယုၤယီၤဘၣ်ဆၢၣ်, ပဝဲပုၤထူလံၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်ပက
ရၢကရိထီၣ်ပသးဒီးရဲၣ်ကျဲၤမၤလၢကပီၤသကိးဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘၣ်ခိၣ်ယၢန့ဆၢၣ်မုၢ်နံၤဖဲတၢ်လီၤ (၃) တီၤ ဖဲယိပ်လိပ်
တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢပုၤန့ၣ်လီၤ. ခီဖျိပဝဲပုၤထူလံၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်ပတၢ်ရူလိၣ်ဘၣ်ထွဲလိၣ်သးဒီးန့ဆၢၣ်တၢ်ဘၣ်တု
အံၤဟံးန့ၣ်ခိၣ်တယၢလၢတၢ်ကွၢ်မုၢ်ကွၢ်ကဲလိၣ်သးအယိ, ကိးနံၤဒဲးမ့ၢ်ခိၣ်ယၢန့ဆၢၣ်အမုၢ်နံၤလၢပဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လီၤ
ဆီၣ်ဒဲးတၢ်တနံၣ်အံၤ ပမၤလၢကပီၤဒီးဟ့ၣ်လၢဟ့ၣ်ကပီၤကွၢ်ခိၣ်ယၢန့ဆၢၣ်တၢ်မၤအသန့ၣ်အရူဒီၣ်လၢပတၢ်အိၣ်
မုၢ်ပုၤ, ပတၢ်အိၣ်မုၢ်အိၣ်ဂဲၤ, ဒီးတၢ်အိၣ်မုၢ်ဆိးပၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပခိၣ်ယၢန့ဆၢၣ်လၢအဆီၣ်ထွဲကွၢ်တၢ်
သးသမုၢ်ခဲလၢလၢဟီၣ်ခိၣ်တဘၣ်အံၤဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးန့ဆၢၣ်တၢ်မုတဝါတၢ်တတၢ်တနါလၢအဘျးစဲလိၣ်
အသးလၢအတမၤတၢ်အသးလၢအပူၤကွံၢ်နီတခိၣ်နီတဘျီဘၣ် ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ကသုၣ်ကသံးတၢ်ဆီတလဲ (မုၢ်ခိၣ်က
လံၤသီၣ်ဂီၤတၢ်လဲလိၣ်), တၢ်မုၢ်တၢ်မဲအါကလုၢ်လီၤမုၢ်လီၤမိၢ်ဒီးအစၢလီၤတုၣ်ကွံၢ်, ဒီးတၢ်ဘၣ်အဘၣ်သီသ့ၣ်တ
ဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးတၢ်ကသုၣ်လီၤဘျါလီၤကွံၢ်တကွီၣ်ဒီၣ်တၢ်တတၢ်တနါဘျးစဲလိၣ်သးဒ်အံၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်
လိၣ်ဘၣ်ပတၢ်ပဝဲဖျိၣ် မၤသကိးတၢ်လၢစုလီၤယုၣ်တၢ်သးတဖျါယီၤလၢအဆီၣ်အချ့လံန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလၢကပီၤ
သကိးဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘၣ်ခိၣ်ယၢန့ဆၢၣ်မုၢ်နံၤအံၤတၢ်ဘၣ်ဆီကမိၣ်ဆံးအီၤဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ဖျိၣ်ကီၢ်ဖိလၢအလုၢ်အပူၤ
တအိၣ်နီတမံၤအသိးတဂ့ၤ, အခိၣ်တလိၣ်မ့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢဂ့ၤလၢပဂီၢ်လၢတၢ်ကစိၣ်ကဖီထီၣ်ဒီးမၤဆူၣ်ထီၣ်ကွၢ်
ပကလုၢ်တပူၤယီၤဒီးကိးသတြီထီၣ်သကိးလၢတၢ်ဟံးန့ၢ်ဂ့ၢ်ဝီတဲာ်တဲာ်ဖျုဖျုလၢတၢ်ကယုၣ်လီၤဘျါလီၤကွံၢ်န့ဆၢၣ်

